1852. Nº. 58.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

DONDERDAG, 1 JULIJ.

Deze Courant komt driemaal in de week uit en wel DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS; dezelve kost in het 1/4 jaar *f* 1-60, buiten Assen vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1—5 regels *f* 1-00 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — NB. Advertentien voor de 1e bladz. kunnen Maandags Woensdags en Vrijdags uiterlijk tot 6, die voor de 4e blz. tot 10 ure 's avonds aangenomen worden.

BINNENLAND, 30 Junij.

Tot aanvulling van het door de dagbladen bereids medegedeelde, omtrent den dezer dagen overleden generaal-majoor Jan Voet, diene, dat hij de zoon was van den generaal Voet, die op zoo verdienstvolle wijze aan het hoofd heeft gestaan der militaire school te Delft. Bij velen te Delft is het aandenken aan dien braven en bekwamen man en aan zijne beminnelijke echtgenoote, nog levendig en in zegening. De „Bomvrije majoor," bijnaam welken Jan Voet op Antwerpens vijfhoek verwierf, genoot aldaar de hooge achting van zijne kameraden en van den soldaat; hij was een man op wien de generaal Chassé rekenen kon, en ook ten volle rekende. Te voren had hij een tiental jaren als kapitein gestaan aan het hoofd der school-compagnie te Brussel, en hij was de eerste, die toonde, hoe zoodanige compagnie dienstbaar kon worden gemaakt aan een doelmatig lager onderwijs onder manschappen, die, bij hunne inlijving in de armee, bijna niet wisten wat onderwijs was. Ook verstond hij de kunst, officieren, die onder hem bij gezegde school-compagnie geplaatst werden, tot het verdienstelijk vervullen van den hun opgelegden taak op te leiden. — Als minister zullen niet allen hem uit hetzelfde oogpunt be- [illegible] ook meer belangeloozen ijver en onkreukbare eerlijkheid heeft kunnen aan den dag leggen, dan de gen.-majoor Jan Voet. Nimmer gehuwd geweest, laat hij geene vrouw of kinderen na, die hem betreuren, maar wel broeders en zusters die hem op prijs wisten te stellen.

— Men schrijft uit Nijkerk aan *'t Over-Veluwsch weekblad:* „ De kinderziekte heerscht alhier zeer sterk. Van de drie en twintig sterfgevallen tusschen 15 Mei en 15 Junij, zijn er dertien ten gevolge van die vreesselijke ziekte ontstaan.

— Men schrijft uit Staphorst: Op welke gevaarlijke wegen de mensch zich bevindt, die zich door zijne driften laat beheerschen, en welke droevige gevolgen hieruit dikwijls ontstaan, bewijst weder het volgende voorbeeld: Dezer dagen kregen twee landlieden te Staphorst twist, over afscheiding van eene weide, welke zoo hoog liep, dat de eene, den ander met eene spade, welke hij bij zich had, een' geduchten slag toebragt. De dader, hierdoor nog niet tot bedaren gekomen, schoot den volgenden dag den zoon des lijders een schot hagel in de beenen; evenwel niet doodelijk. Nu zich in zijne woning niet veilig achtende, nam hij de vlugt en is in weerwil van alle aangewende pogingen der politie nog niet kunnen gevat worden.

— Als eene bijzonderheid melden wij, dat bij de jongste herstemming tusschen de heeren Verwey en Oosting, alle kiezers van het dorp Wier aan de stemming hebben deelgenomen, van welke vroeger genoegzaam nooit een enkele opkwam. *(Prov. Fr. Ct.)*

— Mlle. Rachel zal dit jaar 's Hage en Amsterdam niet bezoeken.

— Men heeft berekend, zegt de *Steenw. Ct.*, dat, zoo op het schaakbord een graankorrel voor de eerste ruit, twee voor de tweede, vier voor de derde, en zoo vervolgens tot 64 toe genomen wordt, niet minder dan 16384 steden vereischt worden, wanneer in elke stad 1024 graanzolders waren, op elk derzelver 174762 maten, en in elke maat 32768 korrels, uitmakende te zamen 96076.425546.694656 graankorrels.

— Men verneemt, dat in de vorige week twee onzer Ministers zich naar den heer Godefroi te Amsterdam hebben begeven, om diens gevoelen te vernemen over het al of niet aannemen der portefeuille van Justitie; hij moet hebben geantwoord, nog voor het einde dezer week zijn gevoelen kenbaar te zullen maken.

— De Afdeelingen der Tweede Kamer hebben 28 dezer een aanvang gemaakt met het onderzoek van het ontwerp van wet nopens het armbestuur.

— De eerste nieuwe aardappelen, uit het Westland, een schuitje met 50 mud, zijn den 21 dezer maand te Amsterdam aan de markt gekomen en werden verkocht, gemiddeld voor *f* 9 het mud. Den 23sten werden de eerste Rijnsburgers aangevoerd; de prijs was toen gedaald tot *f* 4 à *f* 3.50. De drie volgende dagen steeg hij weder tot *f* 5.50, doch den 28sten gold het mud *f* 5.20. Den 29sten werden de Westlanders verkocht voor *f* 4 à *f* 5, de Rijnsburgers voor *f* 3 à *f* 4.50, en de eerste zand-aardappelen van Katwijk voor *f* 4 à *f* 6 het mud.

— De eerste haringjager is te Vlaardingen aangekomen.

[illegible] het [illegible] tolkantoor van het Zwolsche Diep, worden thans de verschillende belanghebbende gemeente-besturen in de provincie Overijssel gehoord. Het Ministerie van Binn. zaken wil weten, of de diepgang der schepen als maatstaf tot al of niet tol-pligtigheid wenschelijk is. Eenige gemeenten vragen die werkelijk, en wel 1.54 - 1.56 of 1.65 el diepgang, geheel vrij van tol. Anderen vinden het aanwenden van dien maatstaf geheel verkeerd. Hoe 't zij - men wenscht vurig naar eene verandering ten deze. *(Amst. Ct.)*

— De Fransche bladen gewagen van eene inter-nationale overeenkomst tusschen Frankrijk, de Vereenigde Staten van N.-Amerika, Rusland en Nederland, om op nieuwe grondslagen de walvisch- en cachelot-visscherij te regelen.

— De Heer Ernst Mahner uit Halle, bijgenaamd de gezondheids apostel, is te Amsterdam aangekomen. Zijne voorlezingen hebben te Groningen zeer weinig bijval gevonden, zoo zelfs, dat voor de tweede keer slechts één persoon was opgekomen.

— De polders en landerijen rondom s' Hertogenbosch die vroeger ten gevolge van den lagen waterstand hoop op een rijken oogst gaven, geraken door den aanhoudenden regen der laatste dagen en de daarop gevolgde spoedige aanwas van het water, wederom overstroomd, de hoop des landbouwers op een gunstigen oogst wordt ook dit jaar weer geheel vernietigd.

— In Overijssel worden reeds vele proeven genomen met de inenting der koeijen als voorbehoedmiddel tegen de longziekte.

BUITENLAND, 30 Junij.

Frankrijk. De Fransche Wetgevende Vergadering haalt den verloren tijd in. Vrijdag nam zij in den storm-pas een aantal hoofdstukken der begrooting voor 1852 aan en Zaturdag, dat werk voorzettende, bekrachtigde zij eerst drie wets-ontwerpen - een op de hernieuwing der algemeene, departementale, arrondissements- en gemeente-raden - een betreffende het verblijf van zekere individus te Parijs en in de [illegible] van Lyon - en een

nopens de toelegging van pensioenen aan zekere ambtenaren der voormalige civiele lijst. Louis Napoleon heeft de Wetgevende Vergadering spoed leeren maken in parlementaire handelingen! De Montalembert, die onlangs zoo stekel-achtig was op de tribune, heeft Zaturdag eene andere rol vervuld. Hij heeft er zijn genoegen over getoond, dat het budget geen post van ontvangsten uit den verkoop der goederen van de Familie van Orleans, bevatte. Hij zeide bij deze gelegenheid, dat die Familie door *betreurenswaardige decreten van hare goederen was beroofd*, en hij zeide dat in een drievoudig belang, in dat der *geregtigheid*, in dat van den *eigendom*, en in dat van een *ongeluk*, 't welk noch verdiend, noch geregtvaardigd, noch op eenige wijze te voorzien was.

De Wetgevende Verg. gaf met 75 tegen 54 stemmen verlof tot het drukken der geheele redevoering van den heer de Montalembert, tegen het budget. Daarna werd een gelijk verlof voor de redevoering des heeren de Kerdrel verleend. Naauwelijks was dit verlof gegeven, of de *Moniteur* verkondigde, dat de dagbladen die redevoeringen, waarvan de Wetgevende Vergadering den woordelijken druk had toegestaan, niet mogten opnemen!

— De kerkelijke bladen berigten, dat eerlang eene vergadering der geestelijkheid van de kerkprovincie van Parijs zal worden gehouden, vooral ook ter behandeling der vraagstukken betreffende het onderwijs. — In zake het verschil tusschen leden der hooge geestelijkheid hebben 30 bisschoppen partij gekozen voor den bisschop van Orleans, die, ter bestrijding der Ultramontanen, de verdediging heeft op zich genomen van de schrijvers der 17e eeuw en van het gebruik der klassieke schrijvers op de scholen tegen het bigottiesch blad *l'Univers*.

— Den 28 dezer zijn de zittingen der wetgevende vergadering gesloten, nadat het geheele budget was aangenomen. Na afloop der werkzaamheden is eene boodschap van den President voorgelezen, die zeer werd toegejuicht. Ten slotte daarvan zeide hij: „In Frankrijk bestaat eene regering, die met geloof en liefde voor het goede bezield is, die zich steunt op het volk, de bron van alle gezag, - op het leger, de bron van alle kracht, - op de godsdienst, de bron van alle geregtigheid.

Engeland. De behandeling van de zaak van dr. Achilli, den bekenden Italiaanschen priester, die tot het Protestantisme is overgegaan, tegen Dr. Newman, is afgeloopen. De toedragt dezer zaak is als volgt: Dr. Achilli werd, na zijne overkomst in Engeland door Dr. Wiseman en andere R. C. geestelijken, voortdurend beschuldigd van herhaalde ontucht in verschillende plaatsen van Italie, in Corfu, Malta enz., en wel gedurende zijne priesterlijke ambtsbediening onder de Dominikanen. Dr. Newman deelde deze beschuldiging openlijk, bij monde en ook bij geschrift aan het publiek mede, zoodat Dr. Achilli, door zijne vrienden aangespoord, eene aanklagte van laster tegen Dr. Newman inleverde. Deze moest nu, volgens een stelsel thans door de Kroon erkend, zijne beschuldigingen staven, en daartoe werden onderscheidene vrouwen uit Italië ontboden. De loop van het verhoor was van dien aard, dat geen beschaafd dagblad bijzonderheden had behooren mede te deelen, doch de zucht, om dergelijke artikelen te lezen en zich in de verhalen van misdaden te verlustigen, schijnt helaas te groot bij het publiek, om eene zaak als de onderwerpelijke, niet tot middel van grooter debiet te bezigen. De uitslag der behandeling was, dat het bloote woord der Italiaansche getuigen, (even als in de zaak van Koningin Carolina in der tijd) niet geldig geacht werd. Zij hadden natuurlijk zich zelve te beschuldigen, als medepligtigen, doch het verband van den eed, schijnt om onderscheidene redenen, door de Jury zonder kracht beschouwd te zijn, in de gegevene omstandigheden. Er waren geene andere bewijzen mogelijk. De Jury vond dus de beschuldigingen niet gestaafd en stemde alleen toe, dat de Romeinsche Inquisitie een document had uitgevaardigd, waarin aan Achilli het prediken en afnemen der biecht verboden werd. Verder ging de Jury niet en verklaarde vervolgens, dat alle andere punten van beschuldiging onbewezen bleven en Dr. Newman dus gelasterd had. Het publiek hoorde deze uitspraak met uitbundige toejuiching aan.

De openbare behandeling dezer zaak heeft niets anders opgeleverd, dan nieuwe bewijzen voor de verdorvenheid, die in het Italiaansche kloosterleven heerscht, en dat men veel zedeloosheid door de vingers ziet, maar alles wat ketterij genoemd wordt, streng vervolgt.

Opmerkelijk is overigens de omstandigheid, dat de geheime vonnissen der Inquisitie te Rome, gediend hebben bij een verhoor door eene Engelsche regtbank.

— Volgens opgave in katholieke bladen, zijn in 1851 in Engeland 28 Predikanten der gevestigde Kerk overgegaan tot het Katholicisme.

— Een arm handelaar te Gloucester, wiens broeder eenige jaren geleden, naar Australie vertrokken was, ontving dezer dagen van hem een zeer welkom teeken van broederlijke liefde, in den vorm van een klomp goud. In den bij het geschenk gevoegden brief schreef de broeder, dat hij naar de mijnen vertrokken was en daar den klomp goud gevonden had, welken hij aan zijn broeder verzocht wel te willen aannemen, en de waarde daarvan te besteden, om de noodige toebereidselen te maken, ten einde zich zelf met zijn geheel huisgezin naar het groote goudland van het zuiden te begeven. Het goud is voor niet minder dan 400 p. st. verkocht. De handelaar uit Gloucester is door deze vorstelijke gift in staat gesteld, om zich naar zijn broeder te begeven en heeft reeds de noodige stappen gedaan, om zijn plan ten uitvoer te brengen.

— Op 19 dezer - zoo schrijft men uit Livorno - is de bekende zaak des heeren Mather, tusschen Engeland en Toscane, in de minne geschikt en wel, zoo als trouwens te voorzien was, ten genoege van Engeland.

Duitschland. Volgens officiele opgaven werden in 1851 in Silezien 648 Katholieken Protestantsch.

— De volgende te Weimar sedert kort bestaande voorschriften zijn misschien meer algemeene bekendheid waardig. 1. In plaats van het gebruikelijke: *jongman* en *jongvrouw* bij de afkondiging der huwelijksgeboden, zullen voortaan alleen de namen worden genoemd der verloofden, omdat van de genoemde praedikaten zoo dikwijls misbruik is gemaakt. Evenwel kunnen de verloofden den predikant of geestelijke verzoeken als *jongman* en *jongvrouw* te worden afgekondigd, terwijl er geene straf is bepaald, als later van het tegendeel blijkt. Of zoodanige verordening het zedelijk gevoel des volks verhoogt, is zeer te betwijfelen. 2. Aangezien het veelvuldig gebruiken van denzelfden naam moeijelijkheid baart, om de verschillende personen van denzelfden naam te onderscheiden, zal bij den doop op het platte land, aan geen kind een naam mogen worden gegeven, die reeds op het dorp bestaat. Zoodra een vader dus zijn kind tot den doop wil aangeven, moet hij eerst in de doopboeken doen onderzoeken, of de naam, dien hij voor zijn kind wenscht, op dat oogenblik ook gebruikt wordt, en daarom verboden is. Eene hoogst vernuftige bepaling zeker.

— In Kassel wordt de algemeene aandacht door een zeer belangrijk regtsgeding bezig gehouden, voortvloeijende uit een conflict tusschen de zijden japon van eene Berlijner dame en de sauskom in de handen van een onhandigen kellner. De dame eischt van zijnen meester schadeloosstelling voor het bedorven kleedingstuk. Onder de treffende incidenten die het talrijk publiek, dat de regtszitting bijwoonde, onvergetelijk zullen blijven, verdient bijzondere vermelding, dat de kellner, op den uitroep der dame: „al de saus gooit ge op mijn japon!" met zeldzame tegenwoordigheid van geest antwoordde: „Excuseer dame! weest gerust, we hebben nog meer!"

— Bij voortduring wordt de Keizer van Oostenrijk met groote geestdrift in Hongarije ontvangen.

— Het *Frankfurter Journal* wil weten, dat het Fransche kabinet de hulp van Oostenrijk vroeg in de kwestie der „heilige plaatsen" in Turkije. Het acht die hulp noodig tegen den invloed, dien de Grieksche geestelijkheid in deze aangelegenheid uitoefent.

— De Koning van Pruissen is op zijne reis naar het kasteel Stolzenfels aan den Rijn, overal op het hartelijkst begroet,

Assen, 1 Julij.

Naar men verneemt, is het plan van kanaalgraving van de Smildervaart naar Steenwijk in gereedheid en zal eerstdaags aan Z. E. den minister van Binnenlansche zaken worden ingezonden. Daarbij is tevens gevoegd een project tot daarstelling van een jaagpad van het einde van het Steenwijkerdiep tot Blokzijl, en van verdere verdieping van dat vaarwater en van de haven ter laatstgenoemde plaatse, welke werken in naauw verband staan en als het ware onafscheidelijk zijn van de daarstelling van bovengenoemd kanaal, hetwelk op eene diepte van 1,80 el is ontworpen, ten einde bij eene eventuele verbinding, door middel eener vaart van Groningen met Assen, de

grootere schepen, van eerstgenoemde stad op het kanaal komende, in staat te stellen langs deze plaats over Blokzijl de Zuiderzee te bereiken. Wanneer het niet te ontveinzen is, dat de kosten hierdoor aanzienlijk zullen verhoogd worden, is het daarentegen niet te betwijfelen of deze zullen ruimschoots door de voordeelen worden opgewogen. *Steenw. Ct.*

— De Veenen, welke eenige Amsterdamsche heeren nabij Coevorden hebben gekocht, worden het Amsterdamsche veld genoemd; in dezelve wordt druk gearbeid.

— In de vergadering van den Raad der stad Zwolle van 24 dezer is door eene Commissie rapport uitgebragt omtrent der herziening van het tarief op de scheepvaart langs het Zwolsche diep; zij adviseerde 1e de diepgang tot maatstaf te nemen en de schepen beneden 1 el 50 palm vrij te laten van tol. 2e de schepen te laten branden op den voor- en achtersteven en 3e. te laten betalen bij aankomst of afvaart. De vergadering besloot dit rapport te stellen in handen eener Commissie en hetzelve ter visie te leggen. — In dezelfde zitting is eene voorgestelde wijziging in het Reglement op het scheepsveer tusschen Zwolle en Assen vastgesteld, met bepaling, dat dezelve aan de goedkeuring van Ged. Staten zal worden onderworpen.

— Men verneemt, dat de berigten wegens handel en nijverheid, van de Nederlansche gezaten, consuls en handelsagenten ontvangen, aan de kamers van koophandel en frabrijken in dit Rijk zullen worden medegedeeld naar de volgende regels: Wanneer een voldoend aantal exemplaren beschikbaar is, ontvangt elke kamer er een; zijn er minder afdrukken voorhanden, dan worden die uitgereikt aan de kamers van Amsterdam, Arnhem, Groningen, 's Hertogenbosch, Leeuwarden, Maastricht, Meppel, Middelburg, Rotterdam, Utrecht en Zwolle; is het beschikbaar getal nog geringer, zoo wordt het uitgedeeld aan de kamers van Amsterdam, Groningen, Leeuwarden, Middelburg, Rotterdam en Zwolle; de berigten, waarvan slechts vijf of minder exemplaren voorhanden zijn, worden uitgereikt aan de kamers, die het meest belang bij de behandelde zaak hebben.

— De Koning heeft aan H. J. Kleinstra scheepstimmerman in de gemeente Gasselte, kwijtschelding verleend van de geldboete van *f* 25.00 of, bij onvermogen, van [illegible] nis der [illegible] te Winschoten van 8 Maart j. l. was veroordeeld ter zake van verzuimde aangifte van zijn zoon voor de Nationale Militie.

— Naar men verneemt, zijn door den goud- en zilversmid *Barends* ter dezer stede een gouden- en een zilveren Oorijzer en door den schoenmaker *Hagedoorn* waterdigte jagtlaarsen naar de tentoonstelling te Arnhem gezonden.

— Door de Arr. Regtbank alhier zijn gisteren veroordeeld: T. v. H. bakkers leerling te Meppel, wegens het met geweld aangrijpen en schoppen van Martinus Greuters, tot gevangenisstraf van eene maand en boete *f* 8.00. H. O. Conducteur, wonende te Zwolle, wegens het zitten boven op de kap der Diligence Concordia tot eene boete van *f* 1.00. — A. L. visscher te Schutsloot, gemeente Wanneperveen, wegens het gebruiken, bij het afwegen van door hem verkochte visch op de marktplaats te Meppel, van drie ongeijkte gewigten, tot gevangenisstraf van 3 dagen; — B. J. M koopman te Assen, wegens beleediging van den Veldwachter Prijs aldaar, tot eene boete van *f* 20.00 — G. H J. arbeider te Rutenbroek en G. van H. arbeider te Nieuw Deersum, amt Asschendorf, wegens het moedwillig slaan van Jan Reinders Fransen en de eerste mede wegens het verwonden van genoemden Fransen, de 1e tot 2 maanden en de 2e tot 6 weken gevangenisstraf, en ieder in eene boete van *f* 8.00 en L. T. arbeider te Bunnermond, wegens diefstal van turf, tot gevangenisstraf van 6 weken.

— Bij kon. besluit van 21 dezer is o.a. aan Mejufvrouw. H. J. Merjenburg, wede van den heer W. van der Vegt te Assen, een jaarlijksch pensioen toegekend van 120.00.

* HOOGERSMILDE, 30 Junij. Gister namiddag had alhier een droevig ongeluk plaats. Een jongetje van vier jaren, zoontje van *P. Hummel*, wilde ook gaarne een hengel hebben, om daarmede te gaan visschen. Dien ten gevolge werd hem een stokje gegeven met een touw van gevlochten russchen er aan; daarmede had hij zich verwijderd, kort daarna wilde de moeder water halen uit een bij huis gegraven gat, en moest haar zoontje levenloos uit hetzelve ophalen. Wij willen deze ouders niet hard wezen, maar wenschen, dat dit droevig voorbeeld anderen moge opwekken, om met de meeste zorg hunne lieve kleinen gade te slaan en niet zonder opzigt te laten.

* Wij meenen hier de beginselen der aardappelziekte te kunnen bespeuren, bij eene soort, die hier bekend zijn onder den naam van blaauwe vroegrijpen. Op de onderste bladeren komen zwartbruine vlekken, welke ten laatsten verdorren. Aan wat hooger zittende bladeren bemerken wij zwarte, krullende punten. Wij hoopen dat deze verschijning geen verder gevolg moge hebben, maar vreezen, dat het regenachtige weder er ongunstig op zal werken.

* SMILDE, 30 Junij Met genoegen vernemen wij, dat alhier het plan bestaat, om een Muzijk-gezelschap op te rigten, en hoopen dat dit voornemen krachtige ondersteuning en medewerking van de voornaamste ingezetenen moge ondervinden, opdat het werkelijk tot stand kome.

Het springen van den Kruidmolen te Turin in April jl.

De verschrikkelijke bijzonderheden van deze gebeurtenis zijn wel waardig in hun geheelen omvang gekend te worden. Een ooggetuige beschrijft ze volgenderwijze:

Het fraaije, heldere weder en de wolkelooze hemel had een aantal wandelaars, zelfs meer dan gewoonlijk, tot eene wandeling in de straten van Turin uitgelokt. Ook ik slenterde rond, in gezelschap van een mijner Piemonteesche vrienden, den graaf N., die onophoudelijk over de voorbij wandelende schoonen schertste. Het was ongeveer middag. Om hem op een ander onderwerp te brengen, noodigde ik hem tot eene wandeling uit in de minder bezochte lanen, buiten de Piazza d'Italia. Naauwelijks hadden wij ons een weg gebaand over het ruime, doch wegens den marktdag met tallooze kramen, wagens en duizende menschen bevolkte plein en de Contrada d'Italia bereikt, of een verschrikkelijk gekraak weergalmde door de lucht; de aarde schudde, deuren sprongen open, vensterruiten werden verbrijzeld, menschen, wagens, stalletjes en al wat tilbaar was, werd wel twee voet hoog opgeheven en omvergeworpen; en mijn schertsende vriend lag ..... o, regtvaardig vergeldende geregtigheid, aan mijne voeten in de armen van eene afschuwelijk dikke groentevrouw, die hem, in de eerste bedwelming van den schrik, stevig omarmde en aan de borst drukte!

Eene verschrikkelijke verwarring volgde op dien schok; in den eersten oogenblik was alles als het ware dood, men hoorde zelfs geen zucht slaken; ..... maar weldra verhieven zich van alle kanten, verward dooreen, ontzettende angstkreten.

Un terremodo! Un terremodo! ..... Eene aardbeving! riep men wild dooreen; ..... op aller gelaat was schrik en ontzetting te lezen [illegible] vlugtten, liepen elkander omver, anderen bleven bewegingloos staan, alsof zij aan den grond vastgeworteld waren.

Die verwarring had naauwelijks eenige seconden geduurd, toen men ten tweedenmale een verschrikkelijk gekraak, doch nu ontzettender dan het eerste hoorde; ..... de aarde schudde een oogenblik, en verwarring en schrik bereikten haar toppunt.

Thans zag men geheel in de nabijheid der Via d'Italia, naar de linkerzijde, onmiddelijk na de ontploffing, eene verschrikkelijk zwarte rookkolom opstijgen, die, zich bliksemsnel ontwikkelende, den noordwestelijken horizon verduisterde; er was niet meer aan te twijfelen, ... de buskruidmolen in de aangrenzende Borga Dora was in de lucht gesprongen; een regen van gesprongen steenen en verbrijzelde dakpannen viel zelfs tot op de Piazza d'Italia neder. — Eerst na eenige minuten hield de stroom van het verward door elkander vlugtende en loopende volk stand; doffe angstkreten van de plaats des onheils deden zich op het marktplein hooren en vermengden zich hier met het gesnik der vrouwen en kinderen; vele personen sloegen in wanhoop de handen boven het hoofd te zamen. — Weldra liet zich in de aangrenzende straat de generale marsch hooren; soldaten, nationale gardes en pompiers spoedden zich naar de verzamelplaats.

Op het hooren van het tromgeroffel ging ik onmiddelijk den weg op naar den ongeveer drie tot vierhonderd schreden verwijderden kruidmolen; eenige vlugtenden wenkten mij, dat ik terug zoude keeren; een van hen riep mij ademloos toe; „het groote buskruidmagazijn is in brand geraakt! ....." — Ik wilde juist omkeeren en even als allen mijn heil in de vlugt zoeken, toen ik aan de andere zijde den hertog van Genua (broeder des Konings), den minister van oorlog, en onderscheidene officieren regt toe regt aan op den kruidmolen zag aanrijden.

Het grootsche en verhevene van het gevaar lokten mij om het van nabij te beschouwen; en bovendien was het thans tot vlugten te laat ..... ik dacht dus: allons, voorwaarts! — Doch welk een entzettend, voor mij eeuwig onvergetelijk jammertooneel aanschouwde ik daar bij de puinhoopen; midden en onder het puin lagen verschrikkelijk verminkte dooden of gewonden, die met den dood worstelden; terwijl door vreesselijke pijnen afgeperste jammerkreten en zacht gekreun zich afwisselden.

Ik zag een nog levend ligchaam, waaraan beide beenen en een arm ontbraken, zich stuiptrekkend door het zand en puin wentelen, het hoofd tegen den grond slaan en tandenknarsend zijne verschrikkelijke pijnen lucht trachtende te geven. — Een knaap of een meisje van twaalf tot veertien jaren lag dood naast een half ingestorten muur; het ligchaam was half verbrand en de overgebleven kleederen smeulden nog. — De daken der aangrenzende huizen waren verdwenen en geheele muren lagen omver; van binnen lieten de bewoners wanhopige noodkreten hooren; andere bewoners lagen onder het puin der ingestorte muren begraven.

Intusschen naderde de redding met snelle schreden en regelmatig; een officier der artillerie gaf zijne bevelen; die werken kon-

sloeg de handen aan den arbeid. De hertog van Genua werkte met den gewonen soldaat, ten einde hem door zijn voorbeeld aan te moedigen om alle krachten in te spannen. Het grootste gevaar wachtte ons echter ...... elk oogenblik konde het groote kruidmagazijn, waarin niet minder dan 40,000 kilogr. buskruid geborgen was, vuur vatten. Bij de tweede ontbranding van den kruidmolen ware zeer zeker deze massa kruid ontploft en daarbij de halve stad in de lucht gevlogen, indien niet zekere Sacchi, sergeant der artillerie, de buitengewone tegenwoordigheid van geest hadde gehad, eene openstaande deur van het magazijn toe te werpen.

Geheele compagnien soldaten en nationale gardes snelden onder het slaan van den generalen marsch te hulp; de brandspuiten deden dienst; men deed nimmer geziene pogingen, om brandende muren omver te halen, om den nog niet ontploften voorraad kruid in de half verwoeste zijgebouwen van den molen nat te maken en het vuur te blusschen. Desniettemin werd elk oogenblik het gevaar van de ontploffing der groote kruidmassa waarschijnlijker; ..... de vrees voor den al zekerder en onvermijdelijk wordenden dood teekende zich door eene doodelijke bleekheid op het gelaat van allen; op het aangezigt van onderscheiden soldaten vertoonde zich een vreesselijke inwendige strijd tusschen de gewaarwording van zelfbehoud en het bewustzijn van pligtsbetrachting als krijgsman.........

Plotseling verscheen de koning te paard op de plaats, waar het meeste gevaar was ..... Soldaten, officieren en burgers snelden hem te gemoet en smeekten hem met gevouwen handen, dat hij het leven niet zou in gevaar brengen, maar zich redden.

Ik blijf, riep de koning, vast besloten, ik blijf mijne vrienden, tot alle gevaar verdwenen is! Dikwijls zag ik koning Victor Emanuël, meestal bij plegtige gelegenheden, zeer van nabij, doch nimmer kwam hij mij zoo ridderlijk en vastberaden, als in dien oogenblik, vóór. De jeugdige vorst dacht voor zich aan geen gevaar; rustig en als het ware den dood verachtende, naderde hij de rookende en brandende puinhoopen, die het digtst aan het groote kruidmagazijn grensden, terwijl er elk oogenblik kleine nog door het vuur verschoond gebleven hoeveelheden kruid ontbrandden en de met als het ware bovennatuurlijke kracht gebluschte vlammen op nieuw deden aanwakkeren....... Elk soldaat, elk burger was bereid het leven voor den Koning op te offeren; de meest onvermoeide personen snelden naar de gevaarlijkste punten; de vermoeidsten verdubbelden hunne pogingen; ...... na eene bovenmenschelijke krachtinspanning van anderhalf uur en na tallooze bewijzen van onversaagden moed en ongehoorde zelfverloochening, zoowel van de zijde der soldaten als van die der burgers, scheen eindelijk het grootste gevaar overwonnen te zijn.

De Koning had door zijne tegenwoordigheid op de plaats van het onheil waarschijnlijk Turin van verwoesting gered en minstens evenveel lauweren behaald als op het slagveld van Lombardije.

Onderscheidene generaals en ministers, de heeren Pernati, Paleocopa, Cavour, de prins van Carignan, de syndicus van Turin, graaf Bellono, alsmede verscheiden leden van de kamer van afgevaardigden en leden van den senaat waren toegesneld, hadden zich rondom den Koning en den hertog van Genua geschaard, en beiden herhaalde malen, ofschoon te vergeefs, gesmeekt zich buiten gevaar te begeven. Dikwijls dacht ik dan ook, in zulk een goed gezelschap kunt gij altijd een *salto mortale* wagen!

Het gedrang en de beweging naar de zijde van de Piazza d'Italia waren thans weder even zoo levendig als voor twee uren; alle winkels, zelfs tot aan den oever van de Po, waren gesloten; de bewoners van het gedeelte der stad, dat door de ramp geleden had, en nog in gevaar was, verhuisden bij massa's, de zieken werden uit de hospitalen in ziekemanden en draagbaren vervoerd; men zag moeders met hare zuigelingen aan de borst, zonen hun zwakken vader of zieke moeder in het gaan ondersteunen; .... Zeer groot was het aantal der klagenden, die, hetzij het verlies van een kind, eener moeder of van een vader betreurden; .... in de eerste oogenblikken van schrik sprak men onder het volk er van, dat duizend menschen omgekomen waren.

Ik bevond mij nog midden op de Piazza d'Italia, toen plotseling achter mij de angstkreten door de lucht weergalmden en eerst een woest gedrang, daarna een wanhopend door elkander loopen en vlugten naar de Porta Palazza ontstond; — een aantal vlugtenden van de plaats, waar de brand was, hadden door het geroep van: *il gran depositto scoppia!* (het groote magazijn springt!) het teeken tot het *sauve qui peut* gegeven .... Het was alsof het volk de ontploffing reeds hoorde; enkele angstkreten smolten in een woest gehuil weg...... De wanhoop, om het leven te behouden, vertoonde zich thans in hare afschuwelijkste naaktheid; zij, die snel ter been waren, stieten den langzameren omver; niemand reikte den gevallene de behulpzame hand; allen hadden in dien vreeselijken oogenblik, die mij onvergelijkelijk schrikbarender scheen dan de beide ontploffingen van den kruidmolen, verstand en gevoel verloren. Eerst na drie lange en angstvolle uren konde men het gevaar van de ontploffing van het groote kruidmagazijn als geweken beschouwen.

ADVERTENTIEN.

Mijne jongste dochter ANNA ALEIDA SCHUKKING overleed heden morgen, na een langdurig lijden, in den ouderdom van 39 jaren en 5 maanden. Zij was de gezellinne mijns levens en de steun mijns ouderdoms. Weemoedig betreur ik en mijne nog overgeblevene kinderen, behuwd-kinderen en verdere aanverwanten haar gemis. Wij hadden haar allen zoo lief.

De hope des wederziens en hare echt christelijke zin en wandel blijven onze troost.

HAVELTE C. H. SCHUKKING.
5 Junij 1852. *Eenige kennisgeving.*

Uithoofde van buitenlandsche betrekkingen wordt dit berigt eerst nu geplaatst.

Op Vrijdag den 2 Julij 1852, des avonds te zes uur, ten huize van HENDr. STRIJKER te *Assen*, verkooping van **TOPGRAS** voor den Heer PICCARDT van **LANDERIJEN** onder *Anreep & Geelbroek*, en voor den Heer COLLARD, van het **WEIDE-STUK** en de **BEIDE KOPPELTJES.**

ZWOLSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

De TWEE in dienst gestelde STOOMBOOTEN: **DE STAD ZWOLLE** en **DE STAD AMSTERDAM**, varen gedurende dit dienstjaar *uitgezonderd des Woensdags.*

Van *ZWOLLE* 's morgens **zeven** uur.
Van *AMSTERDAM* 's morgens **elf** uur.

In directe verbinding met de Holl.- en Rhijn-Spoortreinen: — met *ALKMAAR;* — het *NIEUWE DIEP;* — met *MEPPEL;* — *ASSEN;* — en *GRONINGEN.*

DE NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VAN BRANDVERZEKERING TE TIEL,

waarborgt tegen brandschade (het vuur des Hemels daaronder begrepen) allerhande gebouwen, *kerken, huizen, schuren, stallen, korenbergen, molens enz.*, alsmede alle soorten van *koopmansgoederen, meubelen, oogst* en *vee.*

De brandschaden worden niet onderling door de verzekerden maar uit de fondsen der Maatschappij (waarvan het kapitaal behalve de reserve kas *f* 500.000 bedraagt) vergoed. De Assurantie-premien (zonder betaling van inleggelden) zijn in het algemeen minder dan bij andere in ons Rijk geaccrediteerde Maatschappijen.

In het laatstvorige jaar heeft deze Maatschappij, alleen aan nieuwbijgekomen posten, verzekerd een Kapitaal van 32 millioen guldens.

Inlichtingen en premie-tarieven, zijn te bekomen bij
C. G. BREMER te ASSEN,
Hoofd-Agent voor de Provincie Drenthe.

ERRATUM.

In het vorig no. staat in het berigt uit Smilde, dat de kosten van transport zijn aangenomen voor *f* 8,80 per uur, moet zijn *f* 0.80 per uur.

VEEPRIJZEN.

Te Groningen was 25 dezer weinig aanvoer, en de aanvraag gering, behalve naar vette koeijen; de prijs der schapen was hoog; de geschorenen kostten *f* 9, *f* 10 à *f* 11. Varkens duur, oude van *f* 18 tot *f* 21, en biggen van *f* 5 tot *f* 10 à *f* 12. — Te Amsterdam werden in de vorige week de kalveren verhandeld voor *f* 50, *f* 40 en *f* 30; Varkens voor 40 en 38 ct. het Ned. pond; Schapen *f* 20, *f* 18 en *f* 16. — Te Londen waren 25 dezer de prijzen stijgende.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 28 Junij. Tarwe *f* 7.00 à *f* 6.65. Rogge *f* 6.05 à *f* 6.40. Boekweit zand *f* 5.05 à *f* 0.00. Veen *f* 4.70 à *f* 0.00. Garst *f* 4.20 à *f* 0.00. Knobbe *f* 4.75 à *f* 0.00. Haver *f* 3.30 à *f* 3.45. Zwarte *f* 2.80 à *f* 0.00. Paardeboonen *f* 4.50 à *f* 5.00. Koolzaad *f* 9.75 à *f* 10.00. Grove Gort *f* 7.00 à *f* 7.75. Parel Gort *f* 11.00 à *f* 12.00. Raapolie per vat *f* 81,50 à 00.00.

Tarwe en Rogge goed prijshoudend. Boekweit in een doen. Garst over 't geheel met weinig aanvoer en iets hooger verkocht. Haver 5 ct. lager. Boonen en Gort met geringe handel. Koolzaad en Olie werden hooger gehouden en daardoor is er weinig in omgegaan.

COEVORDEN, 28 Junij. Rogge *f* 5.50. Boekweit *f* 4.50 Boter *f* 0.45. Zetting de 6 Ned. p. roggenbrood 48 cent.

STEENWIJK, 28 Junij. Rogge *f* 6.00 à *f* 6.60. Boekweit *f* „„„ à *f* „„„ Haver *f* „„„ à *f* „„„ Garst *f* „„„ à *f* „„„ Boter 1/4 v. *f* 25.50 à „„„„; 1/8 v. 12,50 à „„„„.

OLDEMARKT, 26 Junij. Boter 1/4 v. *f* 26.00 à *f* 26.50; 1/8 v. *f* 12.00 à *f* 12.50.

STAATS-LOTERIJ.

(5e kl. 1e en 2e lijst.) No. 19539 en 7318, ieder *f* 1000, nos. 2503, 14888, 13292 en 13629, ieder *f* 400; nos. 7457, 11108, 12527, 10103 en 12574, ieder *f* 200.

AMSTERDAM, 29 Junij. Werk. Sch. 2 1/2 pct. 63 1/8 à 63 1/4 dito 3 pct. 74 15/16 à 75; dito 4 pct. 94 7/8 à 95 1/16.

Ter Boek- en Courant-drukkerij van J. A. WILLINGE GRATAMA *Assen*.